

сништа...Тука е извршена страшна агресија и уништување врз основните принципи и закони на еден автор. Во овој контекст на една мала земја која што била обесправена, потисната во рамките на бившата Југославија од страна на политичкиот апарат кој што програмски ги сопирал, задушувал сите оние потенцијали и сили што ги имавме и сеуште ги имаме на ова наше тло, институцијата како форма што дејствува на начин како што сега истапи МСУ, е сигурно за почит и поздравување. Тоа е и можност, начин, пат за уметникот да излезе надвор од нашите простори, како што тоа ни беше овозможено на Глигор Стефанов и мене

да стоиме покрај еден таков автор како што е Нам Цун Пајк во кој не само Америка, туку и самата асоцијација на Венецијанското биенале, вложува големи средства, за да го „има“, за да го види. Во таа смисла, јас сум свесен за тежината на напорот што е вложен од Македонија, од Музејот и мислам дека е тоа вистинскиот пат како треба да се сфатат и презентираат вистинските потенцијали што ги имаме, а се надевам, верувам дека тоа ќе се случи и утре со моите, нашите колеги и дека за тоа ќе се најде разбирање и од страна на Музејот, од културата воопшто и од културната политика на Македонија.

Небојша Вилиќ

Good luck Nedko

За Досетката:

„Успехот на досетката се наоѓа во увото на оној што ја слуша, а не во устата на оној што ја создава. (Shakespeare)“

ОВА ДОСЕТУВАЊЕ на Соња Абаџиева да го наведе толкувањето на досетката на Шекспир по повод поставувањето на инсталацијата/амбиентот „Суеверниот човек“ на Нејќко Солаков во Музејот на современата уметност во Скопје, ја допира суштината на уметничките делувања главно промовирани во рамките на концептуалната уметност од раните седумдесетти години. Ова општо место ја наоѓа својата посебност и во оваа инсталација.

За Инсталацијата или За Амбиентот:

Тоа што Солаков го поставува во оваа прилика не е далеку од неговото определување во последните неколку години. Избирајќи ја инсталацијата како форма на уметничко делување тој ги отвора можностите за еден полиструктуриран говор определен со категориите на децентрираното. Работниот простор е одреден со повеќе полиња во кои сами за себе, монадично, опстојуваат елементите на уметниковото изразување кои подредени по својата појавност упатуваат на недвосмислени читања. Овие монади, за да не лутаат, се опфа-

тени со единството на просторот, кое Солаков го постигнува со обојувањето на ѕидовите од просторијата во црно, со поставувањето на насоченото осветлување врз монадите и со конечното звучно обединување на сите овие елементи. Ваквиот контекст ја надминува границата на поимот инсталација и го посочува определувањето со поимот амбиент.

За Бунарот на желби:

Овој Бунар е вистински бунар, изсидан со камен и малтер и во него е ставена вода; на дното десетина монети. Поминувајќи покрај него, Суеверниот човек фрла паричка и помислува желба, посакува да му се случи тоа што го нема, тоа што би сакал да го има, тоа што прави обид да се задоволи барем со обидот дека нешто превзел. Бунарот на желби е неговиот сонуван свет.

За Бунарот на стварноста:

На подолга покриена површина поставени не во некој ред, предмети од окружението на Суеверниот човек: делови од облека (наметки, фармерки, кошули, маици, долни алишта), ливчиња со записи, дребулии, фигурини, чифт чевли ... Истресени работи со кои секојдневно се комуницира, кои се дел од живеењето, работи што го потврдуваат животот. Врз некои од нив испишани

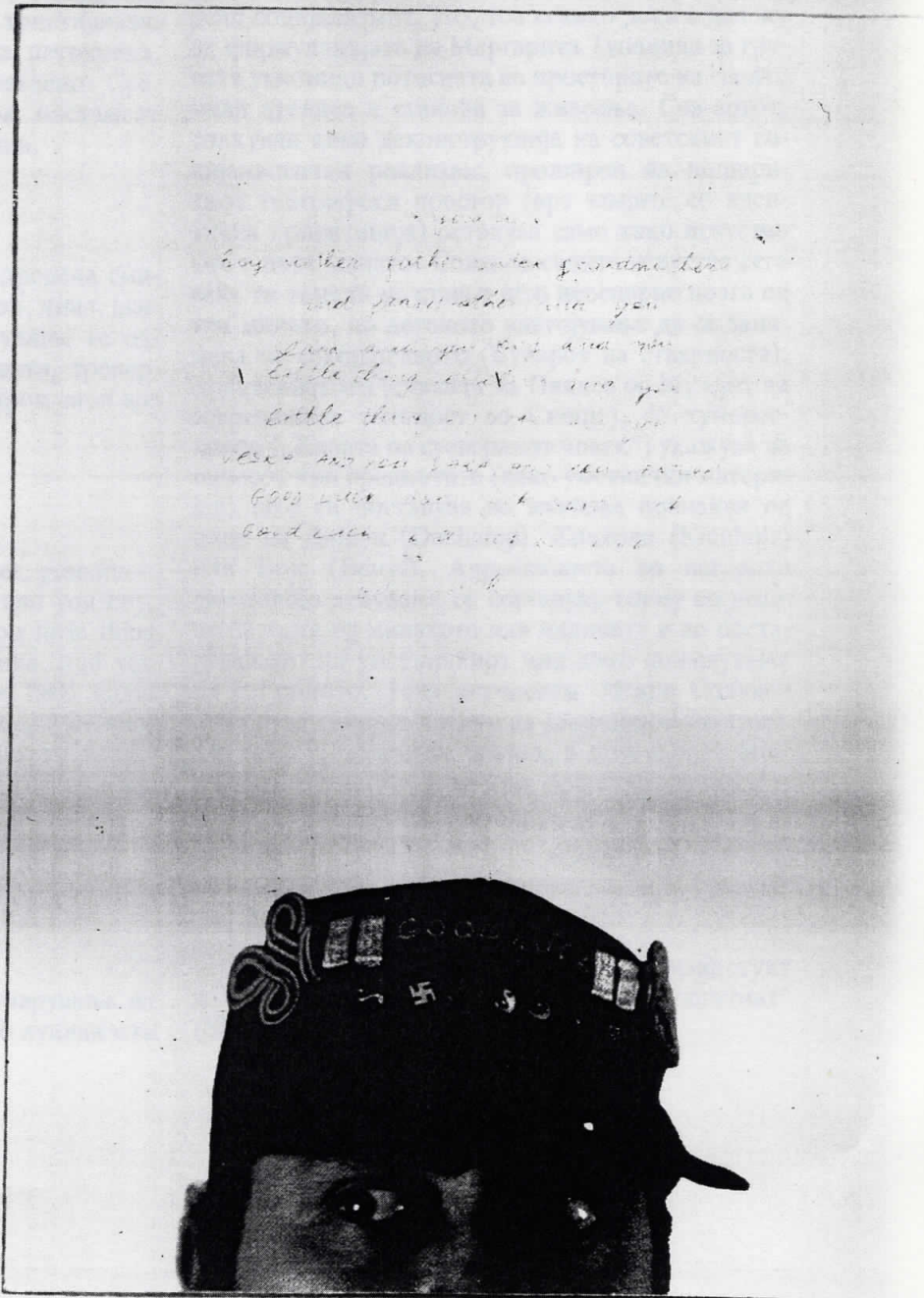
ливчиња. Бунарот на стварноста е неговиот вистински свет.

За Отворената книга:

Поточно, убав, луксузен албум поставен на перниче. Тој може да се листа, да се гледаат записите издвоени како реликвии, цртежи на набљудувања, скици на мечтаења. Како Светата Книга од која Богородица „чита“ во своите посветени мигови.

За Делот од собата:

Железен кревет, без душек; ноќна комода на која стои столна светилка со широк абажур и неколку ситни предмети, приврзоци. Над нив слика: еден од женските портрети на Пикасо (Picasso), сопственост на Музејот. На ливчето закачено на долниот дел од рамката испишана порака до можниот Крадец: инструкции и укажување на последиците – прераскажана вистинската приказна за судбината на крадењето на оваа слика.

Недко Солаков:
Капата на суеверниот човек,
детал од инсталација, 1994

За Сидните приказни:

Цртежи извлечени со извонредна вештина на сцени од животот на Суеверниот човек: некои од нив случени, некои од нив не посакувани, некои од нив фобични. Кратките текстуални интервенции (понекогаш и по еден збор) расфрлани на околу го дообјаснуваат раскажувањето. Над нив, под фокусираниот светлосен сноп цртеж на човече што паѓа. (Изведени се пет такви групации).

За Капата:

Филцна, бејзбол капа со златно-црвен ширит. Под ширитот (што извезени, што аплицирани) знакови: сперматозоид, кукаст крст, христијански крст, јин-јанг, полумесечина со ѕвезда, петокрака, Давидов хексаграм. На ширитот извезено: Среќно. Капата е поставена на висок постамент преку кој е префрлена темна ткаенина.

За Сликите во телевизорот:

Видео записи што се редат без одредена смисла, записи од предели, улици, станови, лица, движења. Нивното бесконечно повторување се одвива свртено кон сидот, додека бледата, треперлива електронска светлина фрла широк сноп врз црно обоениот сид.

За Пораките од звучниците:

„good luck boy, mother, father, sister, grandmothers and grandfather, and you Slava, and you boy, and you little thing Vesselina, and you little thing Dimitar; and you Veska, and you Naka, and you Lentche, Good luck, Good luck, Good luck, Good luck, Good luck, Good luck, Good luck, Good luck ...“ Изговорено на неколку јазици, во еден монотон ритам, повторувано до исцрпување, со глас (на уметникот) што продира во секоја од овие монади и ги обединува.

За „Суеверниот човек“:

Вистинските доблести на ова остварување на Солаков секако дека се пронаоѓаат во луцидноста

и ведриот дух проткаени низ сите посочени елементи. Далеку од настојувањето да критикува, да упатува на девијантноста на совремието, да укажува на човековите недоследности, тој ги допира моментите на актуелноста на делата од ова време преку безинтересното забележување. Поставувајќи ги во контекст на игра без метазначења, тој се задржува врз основните предилекции кон еден уметнички концепт што во минатото се покажуваат како уметнички парадигми за ангажираниот став на уметникот. Но, во неговото разбирање на местото на уметникот во денешното општество отсуствува чувството на изолираност, отфрленост или дисидентност. Употребениот иконографски репертоар својата провиниенција секако ја црпи од алтернативната уметност на земјите од реал-социјализмот. Но, тоа секако дека е далеку од формулацијата на Маргарита Тупицина за групата уметници потисната во просторите на своите мали ателиеа и станови за живеење. Сов-артот, толкуван како деконструкција на советскиот социјалистички реализам, проширен на поширокиот географски простор (врз земјите со идентична ориентација) останува само како искуство кое е веќе минато. Солаков своите искуства сега веќе ги темели на ставот што неоспорно поаѓа од тоа минато, но неговото настојување да се занимава со секојдневното (Бунарот на стварноста), со затекнатото (сликата на Пикасо од Музејот на современата уметност во Скопје), со хуморескното („Капата на суеверниот човек“) укажува на односот кон предметите (како уметнички материјал) што ги поставува во значења поинакви од оние на Дишан (Duchamp), Кинхолц (Kienholz) или Бојс (Beuys). Апроектноста во неговото уметничко делување се согледува токму во незаsegnатоста од минатото или иднината и во поставувањето на уметничкиот чин како доживување на сегашното. Така определен, Недко Солаков покажува едно од лицата на денешниот уметник. Тој само ја поставува масата, а дали тоа ќе биде појадок, ручек или вечера останува да покаже делот од денот кога гостите ќе седнат.

За Загатката:

„Не се работи за тоа загатката да се реши, туку да се сочува пред оние што сакаат да ја одгатнат“ (Sloterdijk).